

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1971-1972

1 MAART 1972

VOORSTEL VAN DECREET
tot invoering van het cultureel verlot.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het belang van het vrije jeugdwerk en van de organisaties voor volksontwikkeling in het raam van de naschoolse vorming dient niet meer onderstreept te worden. Deze organisaties die hun werking slechts dank zij de onbaatzuchtige medewerking van een schaar trouwe militanten kunnen voortzetten, hebben met grote moeilijkheden te kampen. Enerzijds moeten zij de strijd aanbinden tegen de aantrekkingskracht van de gecommercialiseerde vormen van vrijetijdsbesteding; tevens hebben zij grote verantwoordelijkheden op zich genomen in het raam van de intellectuele, morele, culturele en staatsburgerlijke opleiding van hun leden.

Het is spijtig dat deze edelmoedige en toegewijde militanten in deze belangrijke taak niet de steun ontvangen die zij verdienen.

Het is de bedoeling van dit voorstel van decreet de werking van bovengenoemde organisaties te ondersteunen en te vergemakkelijken.

De idee van het cultureel verlot dat een belangrijk instrument moet worden voor de sociale en culturele promotie van onze jonge bevolking, is niet nieuw.

Reeds in februari 1959 wijdde de Nationale Raad voor de Jeugd een eerste bespreking aan dit probleem dat achteraf nog herhaaldelijk op de agenda van de Raad werd geplaatst.

Vanaf de zitting 1958-1959 werden verscheidene parlementaire initiatieven ter zake ingediend.

Het eerste was dit van de heer Volksvertegenwoordiger Harmegnies (Kamer van Volksvertegenwoordigers, 1958-1959, n° 306).

Het werd gevolgd door het voorstel van de heer Debucquoy (Kamer van Volksvertegenwoordigers, 1959-1960, n° 600).

Op 16 juli 1960 legde de heer Servais, Minister van Sociale Voorzorg, op zijn beurt een voorontwerp van wet ter advies aan de Nationale Arbeidsraad voor.

Bij wet van 1 juli 1963 wordt dan een vergoeding ingesteld voor Sociale Promotie van de jonge werknemers. Deze wet was ongetwijfeld geïnspireerd door de ideeën van het cultureel verlof doch is beperkt in zijn toepassingsgebied : deze wet beperkt er zich in feite toe aan jonge werknemers van de privé-sector, aan de jonge zelfstandigen en hun helpers, en aan de jonge landbouwers een deel terug te betalen van het loonverlies dat zij leden ingevolge de deelneming aan vormingsstages.

De programma's van deze cursussen zijn door de wet beperkt; er wordt in geen tegemoetkoming voorzien voor overheidspersoneel en dienstplichtigen. Een van de grote tekortkomingen van deze wet ligt in het feit dat in geen enkele tegemoetkoming werd voorzien in de belangrijke organisatie- en administratiekosten die door de inrichtende organisaties moeten gedragen worden.

Men is thans algemeen van oordeel dat de Sociale Promotie een mislukking is. Wanneer oorspronkelijk op de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling 10 miljoen frank werd uitgetrokken voor de tegemoetkoming in het loonverlies van de deelnemers, is dit bedrag van de uitbetaalde vergoedingen geleidelijk geslonken en werd in 1968 amper 1 miljoen uitbetaald en is het aantal deelnemers op 2 360 teruggefallen.

De ondertekenaars van dit voorstel zijn de mening toegedaan dat het noodzakelijk is het concept van het cultureel verlof zo ruim mogelijk te stellen en tevens in een billijke financiële ondersteuning te voorzien voor de organisaties die dergelijk verlof organiseren. De duur van dit verlof wordt niet in het voorstel van decreet bepaald. Deze beslissing wordt overgelaten aan de betrokken ministers die zich hierbij kunnen laten adviseren door de Nationale Jeugdraad, de Hoge Raad voor Volksopleiding en de andere betrokken adviesorganen. Aldus wordt een soepele planning mogelijk gemaakt die de gelegenheid biedt het toepassingsgebied van het cultureel verlof geleidelijk aan te passen aan de behoeften van dit vormingswerk alsmede aan de budgettaire mogelijkheden. Hetzelfde geldt voor de toepassingsmodaliteiten.

Het is ten andere gewenst dat voor de coördinatie van deze problemen een Interdepartementale Commissie zou worden opgericht waar in samenspraak met vertegenwoordigers van hogervernoemde adviesraden de programma's van de cursussen zouden kunnen onderzocht worden.

Deze commissie zou beschikken over een eigen dienst voor het cultureel verlof, gehecht aan het Ministerie van Cultuur. Aldus zou de verdere uitbouw van het cultureel verlof verzekerd worden onder toezicht van en in samenwerking met alle betrokken organisaties en departementen.

Het recht op vrije deelneming aan het cultureel leven van de gemeenschap wordt thans algemeen erkend. Herinvoeren van het cultureel verlof moet nieuwe impulsen geven aan het vormingswerk. Het kan een belangrijke stap worden in de richting van de democratisering van de cultuur.

J. RAMAEKERS.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1.

Er wordt een cultureel verlof ingesteld dat het mogelijk moet maken deel te nemen aan cursussen die kunnen bijdragen tot de sociale en culturele promotie.

Art. 2.

Kunnen dit cultureel verlof genieten :

1. de werknemers;
2. de zelfstandigen en de helpers;
3. het overheidspersoneel;
4. de dienstplichtigen.

Art. 3.

Teneinde deel te nemen aan de cursussen vermeld onder artikel 1 :

1. hebben de werknemers het recht elk jaar afwezig te zijn gedurende een aantal dagen bepaald door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid; deze dagen worden voor de toepassing van de sociale wetgeving gelijkgesteld met werkelijke arbeidsdagen; binnen de perken van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid wordt hiervoor een vergoeding voor cultureel verlof toegekend onder de door de Koning vastgestelde modaliteiten;

2. hebben de zelfstandigen en helpers recht op een vergoeding uitgekeerd binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Ministeries van Landbouw en van Middenstand uitgetrokken kredieten, en onder de door de Koning vastgestelde modaliteiten;

3. hebben de leden van het overheidspersoneel recht op een terbeschikkingstelling, waarvan de duur wordt bepaald door de Minister van Openbaar Ambt, en gelijkgesteld met terbeschikkingstelling met activiteitswedde;

4. hebben de dienstplichtigen recht op een buitengewoon verlof, waarvan de duur wordt vastgesteld door de Minister van Landsverdediging; dit buitengewoon verlof wordt gelijkgesteld met actieve dienst.

Art. 4.

De cursussen voor cultureel verlof worden ingericht door :

1. de jeugdorganisaties erkend door de Nationale Jeugdraad;
2. de organisaties voor volksontwikkeling erkend door de Hoge Raad voor de Volksopleiding;
3. de sportfederaties erkend door de Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens;
4. de representatieve organisaties van de werknemers en werkgevers;
5. de erkende sociale en gezinsorganisaties.

Art. 5.

De Minister van Cultuur wordt gemachtigd binnen de perken van de op zijn begroting uitgetrokken kredieten en na raadpleging van de desbetreffende Hoge Raden, tegevoet te komen in de organisatiekosten van deze cursussen.

Art. 6.

Er wordt een Interdepartementale Commissie voor het cultureel verlof ingericht waarin alle betrokken ministeries vertegenwoordigd zijn alsmede vertegenwoordigers aangeduid door de adviesraden vermeld onder artikel 4.

De programma's van de cursussen vermeld onder artikel 1 worden door deze commissie goedgekeurd.

Het secretariaat van deze commissie wordt verzekerd door het Ministerie van Cultuur.

J. RAMAEKERS,
E. VAN BOGAERT,
J. ROELANTS,
W. CALEWAERT.
